KNIHOVNA
MINISTERSTVA SOC PÉČE

Dr. Albín Bráf.

Zemřel dne 1. července 1912 o 12½ hod. odpol. v Roztokách.

Když jsme loni v únoru oslavovali šedesáté narozeniny Bráfovy, nikdo jsme se nenadáli, že tak brzy budeme mu psáti nekrolog. Právě ve chvíli, kdy v Praze zástupcové všeho téměř Slovanstva kladli věnce na nově odhalený pomník Otce národa, Františka Palackého, usínal v svém zátiší v Roztokách nad Vltavou manžel vnučky Palackého a mladší dcery Riegrovy, učenec, s jehož jménem spojen jest od let osmdesátých rozvoj české vědy národohospodářské a jehož pověst sáhala daleko za úzké meze našeho národa, nevyrovnatelný učitel, který dovedl vědě odchovati četnou družinu spolupracovníků a následovníků, národní hospodářský buditel, jemuž děkuje národ vytčení novodobého programu české národní hospodářské politiky, duch universálně a vysoko nad hranice svého vědného oboru vzdělaný, politik bystré soudnosti a světového rozhledu.

Padesáté a šedesáté narozeniny Bráfovy v letech 1901 a 1911 poskytly nám příležitosti plně a zevrubně oceniti z povolaných per jak vědeckou a učitelskou, tak obrodně i politicky národní činnost Bráfovu, takže se můžeme dnes obmeziti na stručné vylíčení posledních měsíců jeho života, doufajíce ostatně, že bude nám lze přinésti časem jak řadu osobních vzpomínek na uchvacující osobnost Bráfovu, tak bližší zprávy o jeho literární pozůstalosti.

Po řadě let, strávených stranou všeho veřejného vystupování politického — soukromě Bráf nikdy nepřestal býti činným politicky, byv brán na potaz v nejdůležitějších otázkách vnitřní, zejm. národnostní politiky — na sklonku života znovu zasáhla jej vlna života politického i veřejně. V únoru 1909 Bráf povolán byl za ministra orby do kabinetu Bienerthova; odcházel do Vídně nerad, po dlouhém zpěčování se, s touhou, aby se mohl opět co nejdříve vrátit do Prahy, kterou miloval, a k učitelské činnosti, s kterou srostl; a odešel ihned z ministerstva v listopadu 1909, jakmile po jeho přesvědčení setrvání v úřadě bylo se octlo v rozporu jak s jeho vlasteneckým cítěním, tak s tradicemi rodu Riegrova. Memo-

randum, jímž odůvodnil své odstoupení, je vysoce důležitým dokumentem historickým.

Přes krátkou dobu svého úřadování Bráf ukázal se nejlepším ministrem orby, jakého kdy Rakousko mělo; skvěle se tu osvědčily jak jeho theoretické vědomosti tak jeho bystrozrak státníka i praktického politika hospodářského, tak jeho vynikající a ucelené vzdělání všeobecné, objektivnost a spravedlivost, i kouzlo osobní dobroty a srdečnosti. Bráf neměl nepřátel v ministerstvu ani, mimo některé české lidi, v parlamentě.

Po demisi vrátil se zpět k učitelství, přijav čestné vyzvání profesorského sboru, aby se opět ujal učitelského úřadu jakožto čestný profesor právnické fakulty, a znovu se věnoval svým zamilovaným studiím filosofickým a národohospodářským, pln duševní svěžesti, energie a myšlenkové všestrannosti, bohatosti a pružnosti, činný v řadě nejrozmanitějších oborů našeho národního života hospodářského a kulturního.

V listopadu 1911 došlo k jeho opětnému povolání za ministra orby v kabinetě Stürgkhově. Přijal ministerské křeslo teprve po nejsilnějším nátlaku shora i po horlivé přímluvě našich kruhů politických, a po ubezpečení, že zdravotní stav jeho, podzimním pobytem na jihu poněkud zlepšený, námahy úřadu snese. Síly jeho byly však přeceňovány, záhy ochuravěl a k fysickým námahám a bolestem přidružila se hluboká duševní sklíčenost, která spatřovala před sebou osud Kaizlův a Rezkův a sžírala se nespokojeností, že se nemůže úřadu svému věnovati tak cele, jak při svém vysokém citu pro povinnost pokládal za nezbytno. Marně hledal na jaře zotavení v Lovraně a na Semmeringu, nemoc zhoubně pokračovala, a když nemohl přes opětovně nabízenou demisi dosíci propuštění z úřadu, odejel do Roztok, kde do poslední téměř chvíle vyřizoval běžné záležitosti svého ressortu. Zemřel, mučedník a oběť své obětavosti, oddanosti a pracovitosti. Zdaž ocení kdy budoucnost, jakých obětí přinesl Bráf v posledních letech prospěchu českého národa...

Odešel v Bráfovi vroucí vlastenec — »Čech až do nejzazších vláken svého srdce«, prohlásil sám na místech nejvyšších —, vzácný člověk, charakter přímý, poctivý a čistý.

Bráf neznal ústupků a kompromisů od energického hájení toho, co dle svého vnitřního přesvědčení pokládal za pravdu a právo; šel za svým přesvědčením nezlomně, neohlížeje se ani nahoru ani dolů, byla mu úplně cizí demagogie proti massám, a že

dovedl uhájiti své stanovisko a rozhodnutí i naproti vůli vysokých činitelů ve státě, ukáže jednou historie způsobem, který charakteru Bráfovu vydá vysvědčení nejskvělejší.

Bráf byl stranníkem politickým, dovedl v zájmu své strany za nejtěžších dob státi na místech nejexponovanějších — ale příslušenství ke straně nikdy mu nebránilo uznávati dobré stránky a činy jiných stran a osob, třebas i v protivném táboře stojících.

Bráf byl posléze člověkem neobyčejně skromným; nikdy se netlačil v před, sebe a svoji práci posuzoval nejpřísněji a často přímo podceňoval. Uznání, jehož se mu při loňské oslavě šedesátých narozenin celým národem svorně dostalo, skromně odmítal jakožto chválu daleko nad jeho zásluhu jdoucí a prohlásil je za svůj dluh pro čas příští, jejž teprve v budoucnosti vynasnaží se splatit, pokud síly jeho stačí.

Osud jinak určil. Ti, kdož se s ním blíže stýkali, vědí, kolik plánů vědeckých zašlo s jeho výraznou hlavou, kolik nevyslovených myšlenek zmlklo navždy s jeho druhdy tak výmluvnými rty... Nedokončen zůstal jeho Úvod ve studium věd duchovních, k němuž probádal filosofickou literaturu francouzskou, německou i anglickou, který měl býti jeho dílem životním. Zmařeno vše navždy.

Dlouhé a bolestné bylo jeho utrpení, krátká, tichá a klidná jeho smrt. Usnul, a ve spánku duše jeho odplula mezi světla nebeská.

Albíne Bráfe, zesnul Jsi, ale v dějinách a v duši svého národa žíti budeš věčně.

Dr. **Josef Gruber.**

O maloživnostenském úvěru.

Dr. **Jos. Macek.**

(Dokončení.)

Dle předešlých úvah hospodářských i právních jeví se potřeba zákonné úpravy t. zv. eskontu účetních pohledávek asi v tom směru, aby zajištěno bylo, že pohledávka je pravá (nejlépe: zavázaným uznaná), rychle a lacino dobytná (na původním zavázaném se subsidiárním ručením těch, kdo statek na úvěr dali resp. úvěrní tento poměr usnadnili jakožto cessionáři-cedenti vzniklé pohledávky), dále aby byla pohledávka snadno převoditelná (pokud to risiko neznámých »posledních konsumentů« připustí), aby byla způsobilým podkladem passivního úvěru toho

*